

Notat til BIU-udvalget

Vedr. Status på brug af nytteindsats og sanktioner for unge

Simpel effekt af nytteindsatser for unge i Slagelse

Når den simple effekt skal måles af en bestemt aktiv indsats, er det vigtigt at sandsynliggøre, at der er en vis sammenhæng mellem den pågældende indsats og tilhørende effekt. Målemetodisk betyder det, at måling af effekten ikke må ske for lang tid efter, at indsatsen har fundet sted, fordi effekten så kan skyldes andre indsats. Tidsfaktoren er i særlig grad vigtigt for nytteindsatsen, hvor målet er opnå hurtigst mulig selvforsørgelse via den såkaldte skræmmeeffekt. Da et nytteindsatsforløb maksimalt må iværksættes som et 13 ugers forløb, måles den simple effekt i nedenstående måling 3 måneder efter påbegyndt indsats.

Table 1- Selvforsørgelseeffekt af nytteindsats 3 måneder efter påbegyndt forløb

	Antal forløb	Antal i selvforsørgelse
Nytteindsats – Jobcenter	39	61,5 %
Nytteindsats – Hulby	130	58,5 %
Nytteindsats – Dagplejeområdet	65	50,8 %
Nytteindsats – Social og sundhedsområdet	10	50,0 %
I alt for alle unge	244	56,6 %

Opgørelsesperiode: januar - september 2016

Kilde: KMD Business Intelligence, OPUS LIS for Slagelse

Måling af den simple effekt af bestemte aktiveringsforløb er det kun muligt at måle inden for egen kommune, da KMD ikke må stille disse data til rådighed for andre kommuner. Opgørelsen viser, at 56,6 % af de åbenlyst uddannelsesparate i Slagelse er kommet i selvforsørgelse 3 måneder efter, at de er påbegyndt i nytteindsatsforløb, men også at nytteindsatsforløbene i eget regi tilsyneladende har en lidt større effekt end forløbene i henholdsvis dagpleje- og social- og sundhedsområdet. Man skal være forsigtig med at tolke for bastant på disse afvigelse, da den statistiske usikkerhed alt andet lige er meget stor, når der ikke kan måles på flere forløb. Ved seneste politiske statusrapportering på nytteindsatsen ultimo 2015 var der dog også en tilsvarende lille forskel. Forskellen kan indikere, at det ved en eventuel fremadrettet omlægning af nytteindsatsen henimod city-korps, er vigtigt at være opmærksom på, at der skal være fokus på, hvordan der opnås størst mulig skræmme-effekt.

Herudover kan det konstateres, at den simple effekt er faldet en smule sammenlignet med seneste politiske status for nytteindsatsen. Årsagen hertil vurderes at hænge tæt sammen med, at Slagelse har haft en tendens til at visitere en stadig større andel af uddannelseshjælpsmodtagerne som åbenlyst uddannelsesparate. Det betyder alt andet lige, at den simple effekt falder, når flere unge visiteres som åbenlyst uddannelsesparate, hvis de i overvejende grad ikke formår at agere på nytteindsatsen, men har udfordringer udover ledighed. Et fald i effekten er således ikke ensbetydende med, at effekten er blevet dårligere, men at den visiterede målgruppe har ændret sig.

Andel åbenlyst uddannelsesparate i uddannelse og beskæftigelse

Via ministermålet for 2016 er det muligt at følge op på, hvor stor en andel af de åbenlyst uddannelsesparate (hovedindsatsen er nytteindsats), som kommer i henholdsvis uddannelse og beskæftigelse gennem året.

For perioden januar – september 2016 er det i Slagelse 33,6 % af de åbenlyst uddannelsesparate, som er påbegyndt i uddannelse. Den tilsvarende andel på landsplan er 33,7 %. Umiddelbart er denne effekt meget ens. Effekten dækker dog over, at Slagelse ganske vist får den samme andel unge til at påbegynde uddannelse set over hele perioden, men de unge kommer ikke lige så hurtigt ud af kommunal forsørgelse, viser målingen fordelt på de enkelte måneder. Det betyder derfor også, at andelen af åbenlyst uddannelsesparate, som påbegynder i beskæftigelse, kun er 16,8 % i Slagelse i samme periode, mens den er 21,5 % på landsplan.

Begge målinger indikerer, at Slagelse kan blive bedre til at minimere den potentielle fastholdelseeffekt. Center for Arbejdsmarked og Integration har i den sammenhæng fokus på, at det for det første er vigtigt at blive bedre til at sikre de rigtige tilbud til den rigtige målgruppe, så der ikke sker en fastholdelseeffekt som det tilsyneladende har været tilfældet. For det andet skal der fortsat være endnu større opmærksomhed omkring, at de unges motivation til at søge korte deltidsjob helt fra det første fremmøde. Denne opmærksomhed handler ikke om, at de unge skal blive bedre til at udarbejde et CV, som typisk bruges til fuldtidsansættelser i den offentlige sektor og hos store private firmaer, som modtager mange ansøgninger. Men det handler om at give de unge en kort vejledning i, at de i større grad skal bruge deres netværk, rekrutteringsbureauer og besøge de mindre og mellemstore virksomheder uopfordret. De mindre virksomheder, som står for en stor del af jobåbningerne i Slagelse, gør især brug af de mere usynlige rekrutteringskanaler, jf. rekrutteringsanalyse af virksomhedernes ansættelser.

Brug af sanktioner til de åbenlyst uddannelsesparate og de uddannelsesparate

Figur 2 viser brugen af sanktioner til gruppen af de unge, som har mulighed for at agere på sanktionerne.

Tabel 2 – Brug af sanktioner i Slagelse og på landsplan

Åbenlyst uddannelsesparate - brug af sanktioner (4. kv. 2015-3. kv. 2016)									
Antal åbenlyst uddannelsesparate (gnst. fuldtidspers.)	Antal sanktioner i alt	Ophør af ydelse	Skærpet rådighed	Periodesanktion - udeblivelse fra samtale	Periodesanktion - udeblivelse fra tilbud	Periodesanktion - mgl. tilmelding/cv	Punktsanktion	Andel sanktionerede ledige, pct.	Gnsn. antal sanktioner pr. sanktioneret ledige
2.601	8.949	691	7	776	6.323	561	591	25,3	2,76
131	983	8	0	30	758	63	124	43,3	4,26
5,0%	11,0%	1,2%	0,0%	3,9%	12,0%	11,2%	21,0%	Slagelses andel af landsplan	

Uddannelsesparate - brug af sanktioner (4. kv. 2015-3. kv. 2016)									
Antal uddannelsesparate (gnst. fuldtidspers.)	Antal sanktioner i alt	Ophør af ydelse	Skærpet rådighed	Periodesanktion - udeblivelse fra samtale	Periodesanktion - udeblivelse fra tilbud	Periodesanktion - mgl. tilmelding/cv	Punktsanktion	Andel sanktionerede ledige, pct.	Gnsn. antal sanktioner pr. sanktioneret ledige
14.970	37.008	1.470	110	5.963	28.558	122	785	28,2	3,55
215	929	4	0	49	846	0	28	35,2	4,42
1,4%	2,5%	0,3%	0,0%	0,8%	3,0%	0,0%	3,6%	Slagelses andel af landsplan	

Kilde: Jobindsats.dk

På det overordnede niveau sanktioneres Slagelse i markant større grad end på landsplan, og tendensen er især gældende for de åbenlyst uddannelsesparate. I Slagelse modtager disse unge i gennemsnit 4,26 sanktion mod 2,76 på landsplan, ligesom det nærmer sig halvdelen af de åbenlyst uddannelsesparate, som når at modtage en sanktion i deres forsørgelsesperiode.

Opgørelsen giver anledning til at undersøge nærmere, hvad der ligger til grund for de relativt mange punkt- og periodesanktioner og relativt få sanktioner for ophør af ydelse i Slagelse. Måske kan en ændret praksis føre til, at sanktionerne kan give en større effekt på de unges jobsøgning og selvforsørgelse. En tese i forhold til sammenhængen mellem sanktioner og effekt kan således være, at nogle unge tænker i systematisk fravær, fordi de i mindre grad oplever mærkbare økonomiske konsekvenser i form af ophør af ydelsen. Mange mindre træk i ydelsen gør, at de unge fortsat har mulighed for at indkalkulere et mindre økonomisk tab holdt op imod eksempelvis gevinsten ved sort arbejde i en afgrænset periode, ønsket om en længere ferie med vennerne eller familie mv. Hvis det er tilfældet, så bidrager det til, at nogle unge fastholdes unødigt lang tid i kommunal forsørgelse fremfor at blive selvforsørgende.

Læring ift. fremadrettet ændret praksis

- Der er vigtigt at have skræmmeeffekten for øje, når indhold i og rammer omkring nytteindsatsen tilrettelægges, så nytteindsatsen ikke fører til fastholdelse i kommunal forsørgelse. Målet om at komme hurtigst mulig i selvforsørgelse har forrang i forhold til løsning af bestemte opgaver i nytteindsatsen, men der behøves ikke at være tale om modsætninger mellem effekt- og opgavetype.
- Der skal kun visiteres åbenlyst uddannelsesparate unge til nytteindsatsen, som ikke har andre udfordringer end ledighed. Målet er, at alle målgrupper skal modtage præcis den individuelle indsats, som bidrager til at skabe hurtigst mulig effekt. Når nytteindsats anvendes til forkerte målgrupper, får indsatsen en fastholdelseeffekt, fordi der ikke tages fat om den enkelte borgers reelle udfordringer.
- Mulighederne for at ændre sanktionspraksis skal afdækkes nærmere, så sanktionerne eventuelt bedre kan understøtte de unges jobsøgningsintensitet og selvforsørgelse.

Bilag: Definition af sanktionstyper

Ophør af ydelse – hjælpen ophører, hvis personen afviser et tilbud, eller har gentagen udeblivelser af et så betydeligt omfang, at det må sidestilles med en afvisning af tilbuddet. Hjælpen ophører tilsvarende hos ægtefællen.

Skærpet rådighed – hjælpen stoppes i en periode på op til 3 måneder, hvis personen gentagne gange uden rimelig grund har undladt at opfylde sin pligt til at stå til rådighed, og kommunen konkret vurderer, at personen med sin adfærd udviser en manglende vilje til at stå til rådighed. Personen modtager i denne periode kun hjælp for de dage, hvor personen møder op i tilbud, daglige samtaler eller daglige møder i jobcenteret.

Periodesanktion:

- Udeblivelse fra tilbud – sanktionen trækkes i hjælpen for det antal dage, hvor den ledige eksempelvis er udeblevet fra et tilbud.
- Udeblivelse fra samtale – sanktionen trækkes i hjælpen for det antal dage, hvor den ledige eksempelvis er udeblevet fra en jobsamtale.
- Manglende tilmelding/cv/tjekke jobforslag – sanktionen trækkes i hjælpen for det antal dage, hvor den ledige eksempelvis har undladt at tilmelde sig som arbejdssøgende i jobcentret.

Punktsanktion – sanktionen trækkes som et beløb i hjælpen, svarende til tre dagssatser, for eksempelvis at have ophørt med sit arbejde.